

3. Obozna, A.O., and Klimova, M.V. (2017). Problems and prospects of economic development of Ukraine under European integration Eastern Europe: Economy, Business, Management, Retrieved from: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-331-9-64>

КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ ВИЩИМИ ЗАКЛАДАМИ ОСВІТИ ІРЛАНДІЇ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ НЕФОРМАЛЬНИХ ПРОФЕСІЙНИХ ОСВІТНІХ КУРСІВ

Богодист М.І.

*аспірант кафедри освіти та управління навчальними закладами,
Класичний приватний університет,
м. Запоріжжя, Україна*

Підготовка педагогів у сучасному світі набуває нового виміру та значущості, особливо коли мова йде про професійну освіту. Майбутнім педагогам вкрай важливо окрім отримання фундаментальних знань, навчитися їх застосовувати у практичних реаліях зміненої парадигми неперервної освіти, швидкого виникнення нових і зникнення нещодавньо популярних професій, мобільності освоєння інноваційних методик викладання. Майбутнім випускникам закладів вищої педагогічної освіти потрібно бути готовими працювати на різноманітну аудиторію, актуальною часткою якої є дорослі люди, які прагнуть отримати нову професію, перекваліфікуватися чи пройти перепідготовку.

Сьогодні в Україні набуття професійних знань, умінь і навичок можливе як у межах формальної, так і неформальної професійної освіти. Визначальною характеристикою неформальної освіти є те, що вона є доповненням або альтернативою формальної освіти у навчанні протягом усього життя особи, являє собою багатосторонній процес навчання, виховання, розвитку в умовах вільного вибору неофіційних навчальних програм, результатом якого є досягнення визначених дорослими особистісних і професійних цілей, який не передбачає, але може завершуватися присвоєнням визнаних державою професійних та/або часткових освітніх кваліфікацій за рівнями освіти [1, с. 128].

Неформальні професійні курси є одним із видів сучасної професійної освіти, які проводяться в короткі періоди та почасти в умовах «безпечного простору», особливо якщо вони здійснюються закладами вищої освіти. Така практика набуває подальшого розвитку в Україні, тому особливо значущим є для нас розуміння позитивного досвіду

європейських країн, зокрема Республіки Ірландія (далі – Ірландії), яка його має.

Метою презентованих тез є ознайомитися з досвідом підготовки педагогів вищими закладами освіти Ірландії до реалізації неформальних професійних освітніх курсів.

Система впровадження професійних курсів у вищих закладах освіти Ірландії представляє собою комплексний механізм, спрямований на підготовку висококваліфікованих фахівців у різних галузях. Ця система базується на законодавстві та регулюючих документах, які забезпечують якість та ефективність професійної підготовки в країні.

Потрібно наголосити, що Ірландія є країною, яка має численні заклади вищої освіти та коледжі, які впроваджують неформальні професійні курси. Серед таких особливо можна виділити такі університети, як Trinity College Dublin, University College Dublin, National University of Ireland, Galway, University College Cork, Dublin City University та інші. Серед технічних та політехнічних університетів професійні курси яких користуються попитом є Technological University Dublin, Cork Institute of Technology, Institute of Technology Sligo та інші. Серед інших – такі коледжі та інститути, як Dublin Business School, Griffith College Dublin, National College of Ireland, Kerry College та інші.

Основні принципи функціонування вищих закладів освіти Ірландії визначає «Universities Act, 1997» (Закон про Університети, 1997 р.) [3]. Законом також встановлені стандарти якості освіти та врегульований процес акредитації навчальних програм.

Створення та впровадження професійних курсів в Ірландії регулюється ще кількома законами та регуляторними актами, які охоплюють різні сфери освіти та навчання, спільно встановлюють рамки та стандарти для створення та впровадження професійних курсів в Ірландії, зокрема: «*Higher Education Authority Act, 1971*» (Закон про управління вищою освітою, 1971 р.), «*Qualifications and Quality Assurance (Education and Training) Act, 2012*» (Закон про кваліфікації та забезпечення якості (освіта та професійна підготовка), 2012 р.), «*Further Education and Training Act, 2013*» (Закон про додаткову освіту та професійну підготовку, 2013 р.), «*Qualifications (Education and Training) Act, 1999*» (Закон про кваліфікації (освіта та професійна підготовка), 1999 р.) та ін. [2].

Процес впровадження професійних курсів включає такі етапи: акредитація та реєстрація програм, розробка професійних курсів та програм, власне етап навчання, оцінка якості, сертифікація та видача дипломів.

Акредитація та реєстрація програм: заклади вищої освіти подають програми для акредитації до «Quality and Qualifications Ireland» (QQI) – Державного агентства з якості та кваліфікації Ірландії, яке відповідальне: за підвищення якості, доброчесності та репутації ірландської системи додаткової та вищої освіти; за забезпечення того,

щоб ті, хто навчаються отримували кваліфікацію, яка цінується на національному та міжнародному рівнях; за надання достовірної інформації про кваліфікацію, включену до Національної системи кваліфікацій [4]. Після суворої експертної оцінки та відповідності стандартам якості, програми можуть бути реєстровані.

Розробка курсів та програм: заклади вищої освіти спільно з професійними організаціями та роботодавцями розробляють курси, що відповідають потребам ринку праці та стандартам галузі.

Навчання та оцінка: студенти проходять професійну підготовку від кваліфікованих викладачів та фахівців з певної галузі. Оцінка здійснюється відповідно до критеріїв, встановлених програмою.

Сертифікація та видача дипломів: після успішного завершення курсу та відповідної оцінки, студентам видається кваліфікаційний диплом, який свідчить про їхні здобутки.

Система підготовки педагогів для створення та впровадження професійних курсів у закладах вищої освіти в Ірландії є результатом десятиліть еволюції та адаптації до змін суспільних та економічних потреб. Цей процес включає в себе ретельне вивчення попиту ринку на конкретні курси, розробку унікальних педагогічних стратегій та тісну співпрацю з промисловістю та сферою бізнесу.

Визначення попиту ринку. Для реалізації цієї задачі і розуміння попиту ринку на конкретні професійні курси використовуються комплексні аналітичні методи, які включають: аналіз ринкових тенденцій: спеціалісти в області освіти та економіки досліджують поточні та майбутні тенденції на ринку праці, враховуючи динаміку змін в галузях економіки; опитування роботодавців: проводяться опитування представників компаній та підприємств, щоб з'ясувати конкретні потреби в кваліфікованих кадрах та навичках; аналіз кар'єрних траєкторій: вивчаються шляхи кар'єрного росту фахівців у конкретних галузях, щоб визначити необхідність спеціалізованих курсів; підготовка прогнозів: на основі отриманих даних розробляються прогнози щодо майбутніх потреб у кадрах та навчальних програмах.

Система навчання та методи підготовки педагогів має логічний ланцюг структурних елементів, який складається з університетської підготовки, практичного досвіду, співпраці з роботодавцями.

Університетська підготовка: педагоги проходять спеціалізовану підготовку в університетах та вищих навчальних закладах, де вони засвоюють теоретичні та методологічні аспекти навчання та розробки курсів. *Практичний досвід:* важливу роль відіграє практика в реальних умовах, коли педагоги проходять стажування в компаніях, набувають практичних навичок та вивчають потреби ринку. *Співпраця з роботодавцями:* важливим елементом підготовки є тісна співпраця з представниками бізнесу та промисловості, які надають рекомендації щодо змісту та організації курсів.

Ірландська система навчання та підготовки педагогів є відмінним прикладом вдосконаленого підходу підготовки педагогів до впровадження професійних курсів. Ця система вирізняється кількома ключовими аспектами, які сприяють успішності педагогів та покращенню якості освіти в цілому:

– *гнучкість та адаптивність*: у ірландській системі навчання надається педагогам можливість вибирати з різноманітності підходів та методів навчання, що дозволяє адаптувати навчання до індивідуальних потреб учнів та враховувати сучасні освітні та технологічні тенденції;

– *програми підготовки та розвитку*: в Ірландії існують спеціалізовані програми підготовки для педагогів, спрямовані на розвиток їхніх педагогічних навичок та професійного зростання, вони охоплюють широкий спектр тем, від педагогічного мистецтва до використання сучасних технологій у навчанні;

– *підтримка та обмін досвідом*: таку підтримку надає спільнота педагогів Ірландії – існують мережі професійного спілкування, семінари та робочі групи, що сприяють обміну досвідом та передовими педагогічними практиками;

– *застосування інновацій*: ірландська система навчання підтримує впровадження інновацій та сучасних педагогічних методик, що сприяє створенню стимулюючого та розвиваючого навчального середовища;

– *постійне оновлення курсів*: курси та програми навчання періодично переглядаються та оновлюються відповідно до сучасних вимог та потреб суспільства;

– *акцент на розвиток критичного мислення та творчості*: у навчальному процесі велика увага приділяється розвитку критичного мислення, творчості та навичок самостійної роботи.

Ірландський досвід підготовки педагогів становить цінний ресурс для розвитку системи підготовки педагогів закладами вищої освіти України до реалізації неформальних професійних освітніх курсів, який заслуговує детального дослідження з подальшою екстраполяцією кращих практик.

Література:

1. Самодумська О. Л. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх науково-педагогічних працівників до навчання дорослих в умовах неформальної освіти : дис... докт. пед. наук: 13.00.04. Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2020. 687 с.

2. Electronic Irish Statute Book (eISB). URL: <https://www.irishstatutebook.ie/> (дата звернення 12.10.2023).

3. Universities Act, 1997. URL: <https://www.irishstatutebook.ie/eli/1997/act/24/enacted/en/pdf> (дата звернення 12.10.2023).

4. Quality and Qualifications Ireland. URL: <https://www.qqi.ie/> (дата звернення 12.10.2023).